

ETIČNI KODEKS
KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE

DRUŠTVO KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE

PREAMBULA

Temelj poklica krajinskega arhitekta je ustvarjalno varovanje. Zato njegovo delo temelji na načelih: načrtovanje za javno dobro, varnost in javno zdravje; varstvo in povečevanje splošnih dobrobiti; prepoznavanje in varstvo naravnih dobrin, virov in splošnega bogastva; spoštovanje posameznika in njegovih pravic ter spoštovanje narave, njene prvobitnosti in njenih procesov. Ta načela gradijo temelje, iz katerih izhaja kodeks. Kodeks vsebuje tudi pomembna načela o dolžnostih do naročnika, delodajalca, poklicnih kolegov, drugih poklicev in sodelavcev ter do vseh članov skupnosti.

Kodeks je sestavljen tako, da vsak predpis vsebuje etični standard in ravnanja, za katera si članice in člani Društva krajinskih arhitektov Slovenije prizadevajo, da jih uresničijo. Nekateri teh standardov vsebujejo stvarna pravila. Zaradi kršitve pravil je lahko članica ali član Društva krajinskih arhitektov Slovenije prijavljen(-a), zaradi kršitve etičnih norm ne more biti. Te zadevajo njegovo poklicno vest.

Kodeks je sprejela skupščina Društva krajinskih arhitektov Slovenije na svoji 10. redni letni skupščini, dne 5. februarja 2002, po obsežni razpravi in splošnemu strinjanju z njegovimi določili.

1 ETIČNI KODEKS

1.1

Temeljna etična vodila krajinskega arhitekta pri njegovem delu so:

- spoštovanje dostojanstva vsakega človeka kot bitja s ciljem in v skladu z načeli enakosti ljudi in priznavanja enakih pravic vsem, ne glede na družbeni položaj, raso, vero, politično prepričanje, spol, narodno in jezikovno pripadnost, starost, invalidnost, spolno usmerjenost in ne glede na specifičnost interesov, ki izvirajo iz naštetih in drugih posebnosti posameznikov, če ti interesi ne pomenijo zanikanja pravic drugih;
- zavedanje, da raba naravnih virov terja vzdržnost zaradi potreb prihodnjih generacij, da jim bo ohranjena vsaj takšna raven izbire, kakršno imamo danes;
- spoštovanje narave, njenih biotskih in abiotskih sestavin in procesov, ki imajo kot etični objekti enako pravico do obstoja kot ljudje, in sicer tako, da jih z našim delovanjem prizadenemo samo tako malo, kot je to le mogoče zaradi naših neogibnih potreb;
- spoštovanje kulturnih sestavin prostora, ki so jih ustvarili naši predniki in smo jih dolžni ohranjati kot prepoznavne krajinske prvine zanamcem.

1.2

Krajinski arhitekt uveljavlja ta etična načela z ustvarjalnim varstvom, to je z iskanjem takih rešitev izmed mnogih alternativ, ki v največji možni meri skušajo uveljaviti pravice vseh: ljudi - posameznikov, družbenih skupnosti, naravnega ekosistema in njegovih biotskih in abiotskih sestavin ter naravnih pojavov.

1.3

Krajinski arhitekt mora prevzeti moralno odgovornost za posledice svojega oblikovanja, načrtovanja, upravljanja in politike odločanja v skladu z zapisanimi etičnimi

izhodišči, in sicer za zdravje naravnih sistemov, za njihovo največje možno varstvo, za kakovost kulturnih skupnosti, za njihovo skladnost, za njihove pravice in za ustrezno vzdržnost pri spreminjanju kakovosti fizičnega in družbenega okolja ter za največje možno spoštovanje naravne prvobitnosti.

1.4

Krajinski arhitekt ustvarja oblikovalske, načrtovalske, upravljalске strategije in politike na osnovi spoznanj o kulturnih in naravnih ekosistemskih kakovostih, ki jih ima vsaka krajina na lokalni, regionalni in globalni ravni, in na osnovi zavesti o tem, kako nepopolna so naša znanja o okolju.

1.5

Krajinski arhitekt razvija, uporablja in opredeljuje proizvode, snovi, tehnologije in tehnike v skladu z načeli vzdržnega razvoja, načeli najmanjšega možnega spreminjanja naravne prvobitnosti in načeli obnove naravnih življenjskih potencialov krajine oziroma njihove trajne rodnoti in produktivnosti.

1.6

Krajinski arhitekt si vedno prizadeva za izboljšanje znanja, sposobnosti in veščin o stvareh, ki zadevajo etičen odnos do ljudi in okolja, v izobraževalnih institucijah, s poklicnim delovanjem in v organizacijah, da bi učinkoviteje zagotavljal vzdržen in za vsakega človeka kakovosten razvoj.

1.7

Krajinski arhitekt se aktivno vključuje v oblikovanje odločitev, stališč in vrednot, ki podpirajo človekovo zdravje, duhovne in materialne kakovosti človekovega okolja, varstvo okolja in varstvo naravnih osnov življenja, kulturnih in naravnih virov in ki pomenijo prizadevanja za vzdržen razvoj in spoštovanje narave.

2 POKLICNA ODGOVORNOST

2.1

Krajinski arhitekt mora poznati in spoštovati zakone, ki urejajo poklicno delovanje in poslovanje, ter pošteno izvrševati svoje poklicne dolžnosti.

2.11

Med opravljanjem svojega poklica krajinski arhitekt ne sme kršiti zakonov in njihovih določil, posebej ne tistih s področja načrtovanja prostora, varstva narave in okolja ter kulturne dediščine in ostalih, ki določajo poklicno delovanje, zaposlovanje in preprečevanje monopola.

2.12

Krajinski arhitekt mora spoštovati prispevke drugih sodelujočih, poklicnih kolegov ali kolegov iz drugih poklicnih področij pri načrtovanju, oblikovanju in graditvi fizičnega okolja, jim dajati primerno priznanje ter plačilo za poklicno delo. Ne sme zlobno škodovati ali poskušati krniti ugleda, možnosti, prakse ali zaposlitvenih možnosti tako vpletenih oseb. Argumentirana strokovna kritika kot nujna spremljevalka poklicnega dela naj prispeva h kakovosti poklicnega dela. Tudi če je taka kritika negativna in hkrati poštena, ni v nasprotju s tem pravilom.

2.13

Krajinski arhitekt ne sme niti kopirati niti kako drugače reproducirati avtorsko zaščitene del drugih krajinskih arhitektov ali del drugih poklicev s področja oblikovanja brez predhodnega avtorjevega pisnega privoljenja. Plagiat je za krajinskega arhitekta nedopusten, ne pomeni samo kršitve avtorskih pravic, pomeni tudi zanikanje lastnih ustvarjalnih sposobnosti in sposobnosti spoznanja posebnosti vsakokratne krajinske arhitekturne naloge. Za krajinskega arhitekta je nečasten.

2.14

Ob vsaki uporabi vednosti in znanja drugih mora krajinski arhitekt navesti avtorja oziroma vir, iz katerega je znanje ali vednost črpal. Pri navajanju vira ali avtorja uporablja mednarodno priznani standard ali standard dežele, v kateri deluje.

2.15

Krajinski arhitekt opravlja svoje delo v skladu s pravili poklicne zbornice in statutom Društva krajinskih arhitektov Slovenije.

2.2

Krajinski arhitekt si prizadeva zaščititi interese strank in javnosti z verodostojnim opravljanjem svojega dela.

2.21

Krajinski arhitekt mora biti pripravljen na razprave o rezultatih svojega dela v javnosti ali ustreznih in za to poklicanih strokovnih okoljih.

2.22

Krajinski arhitekt si prizadeva dvigniti lastno strokovnost s stalnim izobraževanjem, z izobraževalnim raziskovanjem in s poročanjem o lastnih spoznanjih in ustvarjalnih dosežkih v oblikah, ki omogočajo ustrezno kritiko in povratne informacije poklicnih kolegov in drugih za to usposobljenih sogovornikov.

2.23

Krajinski arhitekt je dolžan sodelovati pri razvoju in širjenju tehničnih informacij, ki so v prid varstva, načrtovanja, oblikovanja, konstruiranja in upravljanja fizičnega in družbenega okolja, s pomočjo strokovnih glasil, poklicnih sestankov in s svojim sodelovanjem v različnih oblikah izobraževanja.

2.24

Krajinski arhitekt mora jamčiti, da bo izvajal poklicne dejavnosti samo tedaj, ko je za tehnično področje, v katerega sodi njegovo delovanje, skupaj s svojimi sodelavci kvalificiran po izobrazbi, praksi ali izkušnjah. Krajinski arhitekt ne sme podpisati ali s pečatom potrditi risb, specifikacij, poročil ali drugih poklicnih del, za katere nima zadostnega poklicnega znanja ali neposrednega strokovnega nadzora.

2.25

Krajinski arhitekt se mora vedno znova truditi povečevati lastno ustvarjalno, estetsko, ekološko in kulturno odličnost glede na dosežene ravni dela v okolju, v katerem je dejaven.

2.3

Krajinski arhitekt si mora prizadevati, da pri svojem delu spoštuje želje in potrebe naročnika v največji možni meri, razen če te ne pomenijo zanikanja splošnih in poklicnih etičnih načel, kršitve zakonov in predpisov, kršitve tega kodeksa, škode za druge člane skupnosti ali če te vodijo k strokovno neustreznim rešitvam. Krajinski arhitekt je v svoji ustvarjalni svobodi omejen z željami in potrebami naročnika, z etičnimi načeli spoštovanja pravic človeške skupnosti in narave, z državnimi in lokalnimi zakoni in poklicnimi dolžnostmi.

2.4

Krajinski arhitekt si mora prizadevati za varstvo in povečevanje kakovosti, prijetnosti in raznolikosti na vseh področjih svojega poklicnega dela, zlasti za raznovrstnost izbire za vse ljudi neke skupnosti, za biotsko in doživljajsko pestrost fizičnega okolja, kulturne in bivanjske raznolikosti družbenega okolja ter za njegovo kulturno in estetsko kakovost.

2.5

Krajinski arhitekt ne sme voditi kakršnekoli zaposlitvene prakse, sodelovati v njej ali v poklicnem delovanju, ki ločuje na podlagi rase, vere, političnega prepričanja, spola, narodne in jezikovne pripadnosti, starosti, invalidnosti in spolne usmerjenosti.

*Etični kodeks
krajinskih arhitektov Slovenije*

CIP - kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

174:712(497.4)

ETIČNI kodeks krajinskih arhitektov Slovenije. - Ljubljana :
Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, 2003

ISBN 961-90868-2-1

122598912

izdalo in založilo: Društvo krajinskih arhitektov Slovenije
naklada: 300 izvodov
Ljubljana, 2003

ISBN 961-90868-2-1

9 789619 086827